

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 293. — ŠTEV. 293

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 14, 1923. — PETEK, 14. DECEMBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

LIGA JE ZADNJE UPANJE NEMČIJE

Nemčija hoče imeti takega komisarja kot ga ima Avstrija. Edinole na ta način lahko izboljša svoj položaj. — Ce ne se neprestano višajo, plača pa padajo. — Delodajalci si na vse načine prizadevajo zdaljšati delovni čas. — Direktna pogajanja glede Porenja in Porurj:

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Danes so bili pri nemškem zunanjem ministru, dr. Stresemannu nemški člani skupnosti poročevalci.

Stresemann jim je pojasnil svoje nazore ter poudarjal, da bo stopila Nemčija v direktne stike s Francijo glede Porurja in Porenja.

Stresemann je reklo, da bo Poincareja enostavno vprašal, če mislijo Francoze zavedno obdržati Porenko in Porurje, ali pa le začasno, kot jamčino.

Zanaprej ne bo hodila nemška vlada po ovinkih. Ubrila bo direktno pot ter skušala priti na jasno glede najvažnejšega vprašanja.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Pred par dnevi so se znatno znižale cene vseh življenjskih potrebščin. Prebodočnost.

Naenkrat so pa izjavili kmetje, da ne bodo prodajali svojih pridelkov po tako nizkih cenah.

Tako zatem so se začele cene višati, plača delavcev se pa neprestano manjša. Delodajalci si na vse mogoč načine prizadevajo zdaljšati delovni čas.

Delaveci so sicer odločno proti temu, slednjič se bodo pa morali vendarle vdati.

Vlada skuša zvišati davke. Že dalj časa kroži med ljudstom govorica, da bo takoj po novem letu odpuščenih na tisoče državnih uslužbencev.

Novi kancler Marx je danes povedel časnikarskim poročevalcem, da se bo Nemčija obrnila na Ligo narodov.

Nadalje je omenil, da je sklenil z industrijskimi magnati pogodbo, da jim bo poveril vsa državna podjetja.

Pariz, Francija, 13. decembra. — Tukaj navzoči člani Lige narodov se kako zanimajo za zadnja poročila iz Berlina, da bo Nemčija prosila Ligo za pomoč ter da bo s pomočjo Lige poskušala izboljšati svoje gospodarsko stanje.

Liga narodov bo posredovala, če jo bodo prosile za posredovanje zavezniške vlade ter nemška vlada.

Nemška vlada je danes oficijelno objavila, da bo uvedla direktna pogajanja s Francozi glede Porenja in Porurja.

Tozadnje poročilo je dobila danes Havasova agentura iz Berlina.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — V soboto se je imelo vršiti v Berlinu velikansko zborovanje brezposelnih. Nastaja je bila največja dvorana, kar jih je v južnem delu Berlina.

V zadnjem trenutku je pa nemški vojaški diktator general von Seeckt zborovanje prepovedal.

Vsled te prepovedi je zavladalo med brezposelnimi silno ogorčenje. Komunisti izrabljajo vse to ter jih vabijo v svoj krog. Ni več daleč čas, ko bo v Nemčiji vsakdo, ki je brez dela, član oziroma pristaš komunistične stranke.

Seeckt pravi, da je zato prepovedal zborovanje, ker so se ob takih prilikah dosedaj še vedno završili krvavi spopadi.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Bivši nemški finančni minister dr. Wilhelm Hermes, se namerava podati v Združene države na študijsko potovanje.

Iz Nemčije se bo odpeljal dne 22. decembra na parnku "Albert Ballin". V Združenih državah se ne bo mudil kot nemški uradnik, pač pa kot privatna oseba.

Dunaj, Avstrija, 13. decembra. — Včeraj zvečer je bil končan štrajk poštih, brzovajnih in telefonskih uslužbencev. Štrajkarji so prodrli s svojo zahtevo, da mora vlada preiskati razmere, v katerih žive vladni nameščenci ter jim zvišati plače.

Za Božič po plačala vlada svojim uslužbencem precejen bonus.

London, Anglija, 13. decembra. — Nemška vlada je sklenila znižati plače svojim visokim uradnikom.

Predsednik nemške republike, Ebert, bo imel zanaprej le \$6000 dolarjev na leto. Kancler Marx bo imel \$3000, poslaniki se bodo pa morali zadovoljiti s \$1500 na leto.

Državnozborški poslanci bodo dobivali po \$680 letne plače.

VELIKANSKI POŽAR V SCHENECTADY.

O'Toole je zabolko z glave. Meril je, sprožil in zadel svaka v glavo. O'Toole je bil na mestu mrtve.

STENSKI KOLEDARJ.

Danes smo začeli razpošiljati STENSKI KOLEDARJE. Z letosnjim Koledarjem bo brez dvojma vsakdo zadovoljen, ker je izredno pomemljiv in krasen. Predstavlja praznovanje prvega Zahvalnega dne v Združenih državah. Koledar bo okras vsake slovenske hiše. Nismo se plazili velikih stroškov, da dame svojim prijateljem res nekaj lepega za Novo leto.

Westchester, Pa., 13. decembra. Patrick Walsh se je v veseli družbi hvatal, da je izborni strelec. Napravili so stave, da bo odstrelil svojemu svaku Michaelu

Uprrava "Glas Naroda".

OBERAMMERSKA IGRLCI V NEW YORKU.

V New York so dosegli iz bavarskega kraja Oberammergau trije igralci, ki igrajo vsakih deset let Kristusovo trpljenje. Ob tej prilike pride v Oberammergau na tisoče in tisoče ljudi iz vseh delov sveta. V New Yorku bodo razstavili umetniške rezbarije, ki jih dela prebivalstvo Oberammergau-a. Čisti dobiček od podanih predmetov je namenjen nemškim sirotom. Neka ameriška kinematografska kompanija je ponudila igralcem milijon dolarjev, če bi hoteli v Ameriki predstavljati pasijonske igre. Igraleci so pa ponudili odlčno zavrnili. Slika nam predstavlja od leve na desno: Andreja Langa, ki gra sv. Petra; Antonia Langa, ki igra Kristusa, in Guido Mayra, ki igra Judeza.

FRANCOSKI BARON PRODAJA ČASOPISJE

Francoski plemenitaš prodaja časopise v Toronto, Canada, ter je znan ljudem kot Teddy. Od tutjih se je družini ter si mora sedaj služiti kruh.

Zgodovina pozna kralje, ki so beračili, cesarje, ki žagajo les, princ, ki delajo na poljih in lordini, ki kopljajo jarke. Še nikdar pa nismo čuli o baronu, ki bi prodajal časopise, da si zaslubi vsakdanji kruh. Tak baron živi sedaj v Toronto, Canada.

Pravi, da se piše baron Guillaume Robert Hearsey de la Blacquerie in vsaki dan ga lahko vidite prodajati liste pred Domom mornariških veteranov. Za njegove edemale je navaden Teddy. To je prijazen star možec, z očali ter špičasto brado. Na prsih nosi številna odlikovanja, katera je dobiti v Indiji, Južni Afriki ter zadnji svetovni vojni.

Stari baron je bil rojen ter vzgojen v razkošju v Londonu. Svoj naslov je dobil, ker je direkten moški potomec starega očeta z materine strani, ki je imel velika posestva v bližini Lille, Francije.

Hearsey je pričel svojo karijero s študiranjem medicine na Cambridge vseučilišču, a ni dolgo časa vzdružil pri knjigah. Gleda svoje mladosti je reklo:

— Moji pradjadi so bili vojaki in mornarji. Njih kri se je pretakala po mojih žilah. Prišel je dan, ko se ji nisem mogel še nadalje ustavljatin. Vsled tega sem se ustavljam. Vsled tega sem se izjavil v svet.

Bil je v Novi Zelandiji, ko je izbruhnila južno-afrška vojna, katere se je vdeležil.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je skušal več kot enkrat vstopiti v armado in čeprav so ga večkrat sprejeli, je bil vedno zopet odslobil radi starosti. Konečno se mu je posrečilo dobiti službo na nekem uničevalcu min in po končani vojni se je nastanil v Torentu kjer prodaja sedaj časopise.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDROŽENIH DRŽAVAH.

USODEPOLNE POSLEDICE ANGLEŠKI DELAVCI AMERIŠKE ISOLACIJE BODO PREVZELI VLADO

Senator McKellar iz Tennessee je reklo, da je inozemska politika Združenih držav predmet posmeha po celem svetu.

Ameriška inozemska politika je "predmet posmeha" po celem svetu, — je povedal senator Mc-

Kellar iz Tennessee-ja 1200 članom Southern Society v New Yorku na letnem banketu te družbe.

Mesto da bi se nam dovolilo opravljati svoje lastne zadeve pod vodstvom izolacionistov, — je reklo, — smo sestavili novo podoboj Anglo in Japonsko, koje posledica je, da ti narodi kontrolirajo obliko oborjanja, ki ga imamo, na morju.

Mesto da bi diktirali konference svetovnih sil v interesu mira in pravice, pošiljamo neoficijelne zastopnike na take konference, da vidijo kakšne informacije bi lahko izvahali, ne da bi bila Amerika obvezana vdeležiti se zadnjih volitv.

Generalni strokovni kongres, ki zboruje tukaj pod predsedstvom Miss Margaret Bondfield, ki je bila izvoljena v parlament, je sprejel resolute, v katerih se navdušeno omenja sijajne uspehe, katera je dosegla delavska stranka pri zadnjih volitvah teh občin odločno odobrava stališče, katero je zavzel izvrševalni svet delavske stranke.

Sedanja vlada nima niti najmanjšega upanja, da bi se mogla še dalj časa vzdržati na površju.

To je že razvidno iz njenega sklepa, da ne bo nadomestila sedmih ministrov, članov kabinka, ki so bili poraženi pri zadnjih volitvah.

Odmor, ki je nastal vseč načrta vlaže, da bo stopila pred novo izvoljeni parlament šele mesece januarja, bo najbrž dobrodošel vsem trem strankam, kajti s tem bodo dobre prilike resno in stvarno razmišljati o položaju ter urediti svoje postopanje, ne da bi bile izpostavljene potrebi takojšnjega nastopa.

Voditelji treh velikih strank izjavljajo sicer vsi, da ni njih načrta skleniti kako zvezko ali koalicijo, a med tem časom se bodo vršili brez dvoma poskusi, da se uveljavijo neke vrste dobrohotne neutralnosti liberalcev proti sedanji konservativni vladi.

Liberalci si prav tako kot konservativci prizadajo preprečiti delavski stranki storjenje vlade in podgotoviti pogoj bi ne bil presenetljiv neoficijel sporazum med voditelji obeh meščanskih strank, pred vsemi raditev, ker se hoče v bližini bodočnosti preprečiti nove parlamentarne volitve.

Napredni ljudje po celem svetu niso še opustili boja. Krščanski možje po celem svetu so protiv vojni in za mir.

PREDNZNI NAPADAČI.

Včeraj so vdri trije banditi v trgovino zlatarja Daniela Listena na Lenox Ave. v New Yorku. Seboj so odnesli dosti dragocenosti in par sto dolarjev gotovine.

Delavska stranka pa se pripravlja na vse slučaje, ter je dala te-

VSTAJA V MEHIKI BO KMALU ZATRTA

General Flores je prihitel Obregonu na pomoč. — Vsa zapadna obala Mehike je baje mirna. — Vplivni governer Sinaloje je zopet prevzel vodstvo državnih zadev teh opustil predsedniško kampanjo. — Odločilna bitka se bo vršila tam, kjer je bil svoječasno Carranza poražen.

Juarez, Mehika, 13. decembra. — Tukajšnje mehiške oblasti izjavljajo o sporočilu, da je general Angle Flores, ustavni governer države Sinaloa, opustil svojo predsedniško kampanjo, da zopet prevzame vodstvo državnih zadev in da je brzjavil Obregonu, da bo ostal zvest centralni vladni, da je to najbolj važno sporočilo, ki je prišlo dosedaj z zapadne obale Mehike, odkar je izbruhnilo reolucionarno gibanje.

Joaquin Terrazas, mehiški konzul v Nogales, Ariz., je potrdil to sporočilo ter izjavil, da je cela zapadna obala mirna in da ustaši niso zavzeli Tepica kot je bilo poročano.

Važnost dejstva, da podpira Flores Obregon, tiče v tem, da ima kot predsedniški kandidati na svoji strani države Sinaloo, Sonora in Nayarit.

V poročilih, ki so prišla v Nogales, se glasi, da je bil v Guaymas usmrčen general Mendez, uporni glavar Jaqui Indijancev, ker je baje načeloval gibanju, da se spravi pokonci Indijancev v državah Sinaloa in Sonora. Z njim vred je bil ustreljen še neki drugi ustaški voditelj.

Redne čete stražijo pristanišče Piedras Negras in te čete so dobole sedaj podporo večjega oddelka zeznih vojakov, ki je prišel po železnicu.

Mexico City, Mehika, 13. decembra. — Splošno prevladuje tukaj naziranje, da se bo vršila odločilna bitka med silami generala Sancheza ter četami, ki so ostale verne predsedniku Obregonu na veracruški fronti, v bližini mesteca, kjer je bil leta 1919 poražil general Sanchez.

Vlada koncentrirata nadalje svoje vojaštvo v tem območju, da ga pošlje v boj proti vstarem.

Predsednik Obregon je zavrnil posredovalno ponudbo generala Floresa, governerja v Sinaloi, z izjavo, da je postal vprašanje med vladno ter vstajši vojaškega značaja, ne pa političnega, ker so vstajši voditelji armadni častniki, ki niso držali svoje vojaške prisegе.

mu primerna navodila svoji vodilni organizaciji.

Leeds, Anglija, 13. decembra. Yorkshire Evening News je dobil od prejšnjega ministrskega predsednika Asquitha na brzjavno vprašanje, če je kaj resnica na govoričah o možni zvezi med liberalci in konservativci, naslednji odgovor:

— Ni treba še posebej reči,

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelji in praznikov.
Dopolni bres podpisna in obehnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovolt pošljati po Money Order. Pri spremembah kraja narocnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bilvalitete naznamo, da hitrejšo nadjemo naslovnikom.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

NEMČIJA IN LIGA

Iz Nemčije poročajo, da bo prosila nemška vlada Ligo narodov za posredovanje.

Za tozadenvno akcijo prav posebno agitira časopis centrum. In ker je sedanji državni kancler Marx ena najuglednejših osobnosti v centru, se ve, odkd pihata veter.

Če bo posredovala Liga narodov, bo posredovala tako kot je v zadevi Avstrije. Slabotna Avstrija je pod nasilno kontrolo zaenkrat. Nekaj podobnega hočejo sedaj z Nemčijo napraviti.

Pred par dnevi je rekel Marx časnikarskim poročevalcem, da se Nemčija zaenkrat še ne bozatekla v Ligo, če ji pa drugega ne bo kazalo, bo morala to storiti.

Kakor hitro bo zacea Nemčija mešetariti z Ligo, bo vsemu svetu neovrgljivo dokazala, da so niene finance ne ozdravljuje.

Vsa sredstva, vsa mazila, vse konjederke, vse se je izjavilo.

Vlada ni storila dosedaj še ničesar radikalnega, kajti velekapital jo drži za vrat. V Nemčiji ima pa velekapital odločilno besedo. In pod pritiskom velekapitala se bo nemška vlada zavaliла v prah pred Ligo narodov.

Nemški velekapitalisti, a la Stimes in njegova druhal, so si nagromadili na milijarde zlatih mark. Sedaj, ko so izvršili iz Nemčije vse, kar so mogli, so začeli agitirati, da bi dobila Nemčija jeroba — Ligo.

Stimes dobro ve, kaj je napravila Liga v Avstriji. Završile se bodo velike izprenembé. Plače bodo znižane, delovni čas bo podaljšan, cene bodo narasle. Nihče se pa ne bo dotaknil velikanskih profitov nemških kapitalistov.

Obenem pa bo tudi zadan smrtonosen udarec nemški narodni časti, nemškemu ponosu in nemški samostojnosti.

Lastnici Lige — Francija in Nemčija — bi dosegli višek svojih želja: popolno gospodarsko in politično kontrole šestdeset milijonskega naroda.

D opisi.

Waukegan, Ill.

Še nekaj dni, in leta 1923, bo zatonilo v večnost. Na nas delavcev se tudi v tem letu ni izboljšal položaj, v katerem se nahajamo, naši delodajaleci že poskrbela, da se nam ni treba ukvarjati z mučenimi računi o dohodkih, tudi mastne dividende sami pospravijo. Seveda smo v največji meri sami tega krviti. Pomagamo jim kupčeti bogastvo, a zase se ne brigamo. Moči, ki jo imamo z glasovnico, ne znamo porabiti v svoj prid. Preveč poslušamo razne takozvane voditelje, da oni za nas mislimo, namesto da sami zase mislimo ter si izboljšujemo naš delavski položaj.

Samo enkrat živimo, zato je pa tudi naša dolžnost, da si to življeno uredimo kolikor mogoče prizetno in udobno. Vse producira-mo in do vsega smo opravičeni. Seveda je do nas odvisno, kako bomo prekjogomogoče prisli do tega.

Da se vsaj za par ur ostresemo vsakdanjih skrb, je v naši naseblini dobro preskrbljeno. Razna društva in klubji preinjajo veselice in igre ter tekmujejo med seboj, kdo bo bolj ustregel občinstvu. Da se tudi naši mladini vsaj enkrat v letu da priložnost se zabavljajo. Slovenska Narodna Čitalnica sklenila, da prirede na božični večer 24. dec. veselico v Slov. Nar. Domu. Program bo zelo zanimiv. Najprej poje mladiinski oddelek Slov. Nar. Čitalnice, zatem nastopi mešani pevski zbor in zatem moški pevski zbor. Ob 9. uri delitev darov mladini, zatem pa odlastim. Čitalnica je v ta namen dovolila večjo sveto denarja, da se nabavi darove. Vse druge darovatelje se opozarja, naj zapisejo ime in naslov pravilno na zavitek,

da ne bo kdo oškodovan. Ta program se vrši v veliki dvorani, potem pa se nadaljuje v spodnjih prostorih s plesom in prostim zabavo. Še nekaj, kar še ni bilo v Slov. Nar. Domu, bo ta večer, ampak to je tajnost veseličnega odbora.

Pridite vsi! Starši, pripeljite svoje otroka s seboj, da se vsi skupaj vsaj enkrat v letu zabavljamo!

Anton Celarac,
član veseličnega odbora.

Sheboygan, Wis.

Ker so bolj redki dopisi iz te nasebline, sem se jaz namenil napisati par vrstic. Nimam poročati kaj posebnosti, zato se tudi jaz najprvo dotaknem delavskih razmer.

Kakor vse kaže, bo letošnja zima bolj slabla glede dela, kajti dejata se bolj slablo, ali delo pa se prav težko dobi. Zimo pa imamo lepo dosedaj; snega smo sami enkrat mato za vzorce dobili, pa upam, da bi nič ne godrnjali posebno delavei, ako bi nam prizanesla enkrat.

V nedeljo 9. dec. zvečer sta dva bandita prisla v saloon Louis Waldbauerja ter napadla bartenderja in dva piveca, ki sta bila slučajno notri. Eden pivevec je zadobil kroglo v trebuh in leži smrtno bolan v St. Nicholas hospitalu, drugi pa je imel srečo, da je pri stranskih vratih ušel. Bartender pa je tudi dobil kroglo v noge. Napadale sta nato oropala blagajno in odnesla 600 dolarjev govorine in okoli 200 dolarjev v čekih, nakar sta pobegnila. Policieja je šla takoj na delo, pa jih se je posrečilo ju dobiti.

Druga vest, ki je razburila mesto, je bilo poročilo, ki je prišlo iz Fort Myers, Fla. Walter Johnne,

VREDNOST ZA VAŠ DENAR

Ko kupujete HELMAR cigarete, dobite kakovost. Dobite 20 čistih turških cigaret v lepenkasti škatli, kar jih ščiti pred lomljenjem in krušenjem.

Ko kupujete navadne cigarete, jih dobite v papirnatem zavojčku, vsled česar se cigarete lahko zlomijo.

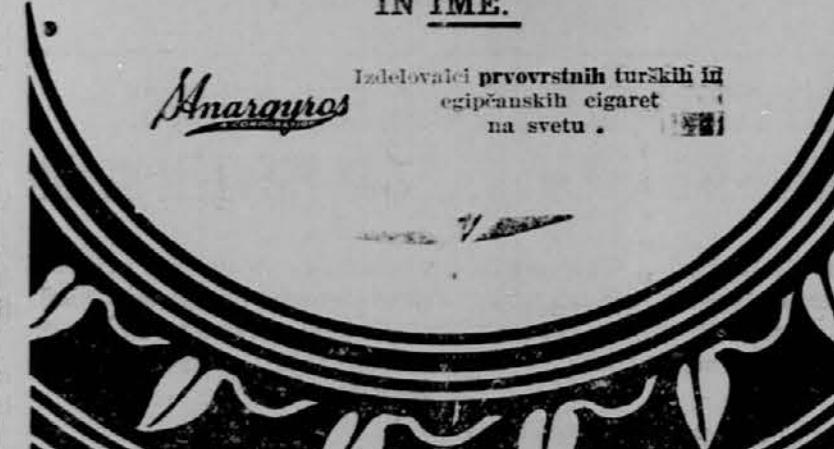
Helmar vam da kakovost, druge cigarete vam dajo kolicino, kaj imate rajš?

V škatljah po 10 ali 20.

ZAPOMNITE SI ŠKATLJO IN IME.

Anargyros

Izdajovalci pravvrsnih turških in egipčanskih cigaret na svetu.

HELMAR

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

Dne 17. novembra depoddje je umrl v Ribnici v 77. letu svoje starosti Fran Marčič, zapustivši 11 uglednih sinov in eno hčerkino, med njimi znane akademične slikarje, majorje v pokoju Rudolfa Marčiča. Pokojnik je po 18letnem vojaškem službovanju — udeležil je tudi okupacije Bosne leta 1878. — vstopil v državno službo kot sodni sluge v Litiji in zvestu služil državi celih 43 let. Šele leta 1910. je šel v pokoj in se pozneje preselil v Ribnico. Bil je kremenit značaj, navdušen narodnjak, intelligenten mož in nadvise skrben oče. Žrtvoval je vse za blagor svoje družine. Njegovi sinovi zavzemajo ugledno pozicijo v javnem življenju. Rudolf je major v pokoju in akademični slikar, Fran kapitan I. klase, Karol kapitan II. klase, Adel podporočnik, Albin Arhivar upravnega sodišča, Ferdinand trgovec, Frie strojni monter, Edi oficjal gradbeni direktor, Julko sodni kancelist in Oton privatni uradnik.

25 let star, je na ulici v Fort Myers ustrelil do smrti svojo 29letno ženo, njeno sestro pa težko ranil, nakar je izvršil samomor. Walter Johnne je bil že v drugo poročen. Pogreb obeh se bo vršil tukaj v Sheboyganu.

Rojak Frank Remshak je odpri gostilno z mehkimi pijsačami na vogalu 7. in Pennsylvania Avenue, kakor tudi boarding in poolroom.

Veselo božične praznike in srečno novo leto želi
Poročevalce.

Aretacija golufa.
Ljubljanska polica je arretirala nekaj Rajunuda Janežiča, ki je kot agent izvabljal strankam predvsem za naročene povečane slike. Na ta način pridobil denar je porabil zase, stranke pa načrtenih slik seveda niso dobile.

Peter Zgaga

V domovini je umrl Josip Stritar.

Prešeren nam je odkril čudežno lepoto slovenskega jezika.

Stritar je učil, kakšna mora biti ta lepot.

Cankar in Župančič sta pa pokazala, kakšna je lahko ta lepot.

Ural je v domovini. Star petinsmedeset let.

Noben slovenski pisatelj ni doživel take starosti.

Bil je mož svetovnega duševnega obzora.

Učil se je v tujini, da je lahko domovino poveličal.

Dost jih je, ki se uči v domovini, da lahko tujino poveličujejo.

Tavčar, Stritar, Skoraj drug za drugim.

Vrtni stari garde se redčijo.

Jurčič, Levstik, Gregorčič. Sedaj še Tavčar in Stritar.

Ni ga več, ki bi kazal zmerno pot.

Cankar je bil previsok in Župančič je preglobok, da bi mogel kdo slediti njunim smernicam.

Mlađi pišejo, pa ne vedo, kaj pišejo. In kdaj jih čita, ne ve, kaj čita.

Njihovi proizvodi bodo kmalu podobni proizvodom nekaterih takozvanih pisateljev, katerih dela z veseljem požira stodeset milijonov ameriških narodov.

Tedaj pa zbogom slovenska literatura.

Ponderati pa moram, da je nekaj ameriških pisateljev, katerih pa žalibovo nihče ne čita.

Elektrika in jermen sta izpodnila pesmi in romane.

Kdo ve, če ni boljše tako?

Ljudje gledajo na vezavo knjige ne pa na njeno vsečino. In v gledališču hodijo kazati svoje oblike.

Iz vsega tega sem si jaz ustvaril slednji zaključek:

Mr. Merlak naj lepo zapoka vojaški red Karagjorgjeve zvezde z meči, katerega je dobil v priznanje svoje borbe za osvobojenje in ujedinjenje, ter naj ga postope.

Obenem naj pa napiše pismo in naj prosi v njem Njega Veličanstvo kralja Aleksandra za storitev obveznom v letu 1924. Član vlad je vodilni član, ki je tamkaj omestil dimnikar, načar je vratil ovdal. Vrnil se je preiskava, pri čemer so bile najdenje bombe, skrite v kleti pod dvorano, v kateri se vrši seje ministarskega sveta. Markovič in Smiljančič sta bila arretirana. Smiljančič je izjavil, da ima kot komisario pravico nositi bombe in da jih je dal le spraviti v kleti vladne palače. Član vlad se načrta dosegel brezpomenben, vratil pa je bil vendar odpuščen iz službe. Oba arretirana sta bila dne 17. novembra izpuščena iz zapora.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katolička Jednota

Inkorporirana 1. 1902

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odbornik:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 523 E. 188 St., Cleveland, Ohio.
Potpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Zadanski blagajnik LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 413 — 11th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrtni zdravnik:
Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 800 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBASNIK, Room 206 Bawell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 422 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Pueblo, Colo.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN FIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 353 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLIC, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 628 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadav katerih kadar tako poslujejo na glavnega tajnika. Vse pritojje naj se posluje na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnika sprjevala naj se posluje na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katolička Jednota za pripravo vsem Jugoslovancem za običajni pristop. Kot tudi postati član te organizacije, naj se zgledi tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnjeti na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali dianicami.

Iz Jugoslavije.

Bombe v predsedništvu beograjske vlade.

Komita Milan Smiljančič se je vrnil z bolgarske voje, kjer se je udeleževal borbe proti bolgarskim režišem. Zglasil se je v predsedništvu vlade pri vratarju Dragi Markoviču, svojem tovaršu iz vojne dobe, sedaj invalidu, ter mu izročil bombe, da jih spravi, dokler se ne vrne iz

MARIJINA POVEST

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

25

(Nadaljevanje.)

Saj mu lahko brzovimo — je svetovala Marija. Mati Katarina je skomignila z rameni. — Oh, te Parižanke! Kdaj je še kakša kmečka ženska telegrafirala?

Kaj misliš, Jernej? — je vprašala skrbno svojega sina.

Jernej ni nič misil, oziroma ni hotel povediti, kaj misli.

Sklonil je bil glavo ter začel strmeti v preprogo.

Marija je zardelela ter rekla Katarini boječe:

— No, mati, kaj pa vi mislite? Saj vam lahko rečem mati, kaj ne?

— O, gospodična Marija, samo če hočete. In ker mi že pravite in ker je tudi Jernej s tem zadovoljen ...

Naprej pa ni mogla več govoriti. Zadeva se ji je zdela preved resna.

Jernej in Marija sta se spogledala. Zatem sta si podala roke. Vsi trije so umolknili. Vsi trije so bili istih misli.

Katarina si je obrisala oči. Nji je bilo povoljno, da se je tako zavrstilo, kajti Jerneja je imela srčno rada.

Toda kaj bo reklo njen mož Peter? Njen mož, katerega se je tako bala.

V vsem tem strahu se je pa spomnila, da bi njen mož že zdavnaj rad imel daljnogled, s pomočjo katerega bi lahko nadzoroval delave.

Kar pred hišo bi se lepo postavil ter videl razločno vsakogar, če dela na polju ali lenari.

— Na ves svet sta pozabila — je rekla zaljubljencema. — Ali nič ne mislita na jed? Od same ljubezni se ne da živeti. Krožniki tople juhe bi se kako prileglo. Kokos sem prinesla seboj in tudi nekaj zgodnjih česenj. Bog veče bomo lahko skupaj použili kokoš!

Jernej je zanimal. Skrival je pojasnil svoji materi da gostom ni dovoljeno jesti v tem zavodu.

— Potom pa pojrite z nami v gostilno — je svetovala Marija. — Saj lahko greste s svojo materjo za par ur kaj ne? To vam bo do že vsaj dovolili.

— Zdi se mi da mi ne bodo dovolili.

— Poskusiti je treba. Onega gospoda ki nas je sprejel, bo treba vprašati. Če bi že vsaj jaz mogla govoriti z njim?

— Da, le poskušajte, gospodična, — je prigovarjala Katarina.

Marija je šla, pa ni nič opravila. Kokos je odnesel kuhan z zagotovilom, da bo ga pripravil naslednjega dne za Jerneja.

— Niti soli miti popra ni treba. Je že dolič začinjena — mu je zabičila pred odhodom.

Stačka je potrebovala počitka. Dolga vožnja jo je tako utruila. Jernej je rekla, da ga bo naslednjega dne zopet obiskala.

Po mestnih ulicah je imela Marija veliko sitnosti s svojo bočno spremjevalko. Vsakega voza se je ustrnila, posebno se je pa bala cestne železnice.

Naslednjega jutra je Katarina vstala že ob petih. Daljnogled je treba na vsak način kupiti, da se bo stari potolažil, — si je mislila.

Pogled na cesto jo je pa prepričal, da ni še nikjer nobenega slovka, da še vse spi.

Moj Bog, kaki lenuhi stanujejo v mestu!

Trgovine so bile šele ob osmih odprtne.

— Torej daljnogled hočete? — jo je vprašal uljuden prodajec. — Takoj ga vam bom pokazal.

Toda daljnogled je draga stvar. Prodajajo jih po štirideset pet deset in po šestdeset frankov. In kdo ji more garantirati, da bo Peter res videl z njegovo pomočjo na najbolj oddaljeno pristavo?

Katarina je preiskusila dva daljnogleda, pa čim bolj je napejala oči, temanj je videla.

Prenchala je izbirati ter je vzela prvega za štrideset frankov. Pri tem je sklenila povedati možu, da je dala zanj samo dvajset frankov.

Daljnogled je vzela pod pazduho ter odšla z Marijo proti blaznicem.

— Ravnakar je prišel nekdo, ki je vprašal za vaju — jima je reklo vratar.

— Za naju je vprašal? — se je preplašila Marty.

— Da neki gospod. V sprejemnico sem ga odvedel.

Stopili sta v sprejemnico. Katarina je pa obstala na pragu in edpria usta na stežaj.

Pred Jernejem, ki je sedel ves potrt v naslonjaču, je stal še en razkačen Peter Bruskal.

— Tako, tako, — je reklo z gromčkim glasom, ki ni ničesar dobrega obeta.

— Sveti Bog, kaj si ti? — je vzkliknila Katarina.

— Moral sem pogledati kje tičita. Vso noč sem se vozil. Očesa nisem niti zatisnil. In vaša mati je tudi vsa razburjena gospodična Marija. Lepo komedijo ste ji napravili ... In Ciprijan ...

Zasmehljivo je pristavljal: — Prisel sem v namenu, da se prepričam, če misli gospodična Marija za stalno ali le začasna ostati v blaznicie.

— O, gospod Bruskal — ga je presekala Marija — možak je pa jezno nadaljeval:

— Na predvečer poroke ste prišli v blaznico. In kar mi je sedaj fant povedal — skoraj bi reklo — — —

— Če vam je povedal, da ga ljubim, je govoril resnevo, gospod Bruskal. Edinole njega ljubim in z nikomur drugim se ne bom poročila. Če Jernej ne bo moj mož, ne bo nihče drugi.

Bruskal je namršil obrvi.

— Toda on je drugi sin. Ciprijan je prvorjenec.

— Zakaj mi te pripovedujete?

— Se že vidi, da ste Parižanka. Vsa Jernej ne bo ničesar povedoval. Niti počenega grožja. Vsa bi bil Ciprijan. Ciprijan je bogat fant. Jernej nima ničesar. Ciprijan zna igrati klavir in še kaj drugega. On je spoštovan in ugleden. Včeraj ga je povabilo grofica Peyrelongue na večerjo. To je tudi nekaj. Jerneja ne bodo nikdar vabilo grofice.

Vsa ta hvala pa ni ničesar vplivala na Marijo.

Le gledala je Bruskala in zdelo se je kot da bi hotela reči: — Kaj me brigata vse to.

Nenadoma je pa tegla po Jerneji roki ter jo začela poljubovati.

— Kaj vas je vrag obsedel? — je vzkliknil Bruskal ter začel to kaj sem terjata po boji.

(Dalje prihodnjih)

Važen vzrok.

Curtis York.

(Konec.)

Potem se je naglo obrnila. Samo šum njenega krila — in izginila je na stopnicah.

Ta večer je sedel Carew kasno v noč v svoji kabini, komolca oporta na kolenih, in strmel resno na majhen, v svetlobi električne svetilke se lesketajoč predmet. Bil je širok, z demanti okrašen zlati prstan.

Dva dni pozneje je pihal močan veter in mestoma je tudi deževalo. Mnogo potnikov je zbolelo in ležalo na svojih posteljah. Ostali so se mudili v salonu ali v glasbeni sobi; samo nekaj moških je ključovalo vremenu, med njimi tudi Carew.

Ko je šel na večer drugega dne nimo vrat na vrhu stopniča, je zapel gospodično Berlino; ki je še prišla pravkar na krov in se zaradi vetra trdo oprijela vrat. Bila je bleda in upadla, vsaj njezu se je zdelata tak. Toda, ko ji je omenil, se je glasno zasmajela.

— Ali bi hoteli storiti nekaj kakov gorindol po krovu? — je vprašal. — Zdaj že nič več ne deje. Oprite se na mojo roko, da vpadl, kaj se je pripel.

— Misil sem, da vam moram razložiti, ker sem vas viden danes z njim v pogovoru.

— Hvala vam, — se je glasnila odgovor. — Poznam Jurija Carewa že dolgo let in vem prav dobro za njegove posebnosti. Da bi si lastil tuje imetje, to ni njeva lastnost. Morda še niste slišali, da je poddedoval posestva in naslov zakotek; ovil toplo ogrinjačo okrog njenih kolen in sedel je kraj nje. Medtem se je skoraj stemnilo. Nekaj zvezd je sijalo na viharnem nebnu. Krov je bil prazen. Nekoliko časa sta molčala; potem je reklo Carew, napol sepetaje:

— Vi se tresete, morda se bojite viharja? Ni nevaren v tem zaluju; to zatrdilo vam lahko dam. — Ne, prav nič se ne bojim.

— Vi se počutite tukaj ob meni popolnoma varno, — je nadaljeval tih.

— Da! — je odgovorila drgata.

Položil je svojo roko na njeni vprašal počasi:

— Ali sem vedno prevzeti to skrb za vas — mislim namreč — kakor za svojo ženo? Od sreca sem vas vdajbil in menim, da bi vas mogel osrečiti.

Nekaj minut je vladal popoln mrok. Potem je Carew naglo in hlastno izmaknil svojo roko in reklo z izpremenjenim glasom:

— Ah! Nič vam ni zame! Morja je to dobro. Morda nisem imel pravice, prositi za vašo roko. Pobil sem za trenutek, da leži na meni težak sum in da ne bo izginil najbrž nikoli, kajti odkrito vam povem, ne morem se opraviti. Pozabite, kar sem vam reklo.

Besede in način, kako so bile izvedene — ni bilo podobno na krovu jih je podal voljna pojasnila. Ona je mislila, da je siromašnih staršev in slabo situiran. Ta njena izpoved ga je globoko ganila.

Nekaj minut je vladal popoln mrok. Potem je Carew naglo in hlastno izmaknil svojo roko in reklo z izpremenjenim glasom:

— Ah! Nič vam ni zame! Morja je to dobro. Morda nisem imel pravice, prositi za vašo roko. Pobil sem za trenutek, da leži na meni težak sum in da ne bo izginil najbrž nikoli, kajti odkrito vam povem, ne morem se opraviti. Pozabite, kar sem vam reklo.

Besede in način, kako so bile izvedene — ni bilo podobno na krovu jih je podal voljna pojasnila. Ona je mislila, da je siromašnih staršev in slabo situiran. Ta njena izpoved ga je globoko ganila.

Drobna ročica je objela njegov rok.

— Jaz sem vam dobra, — je reklo srečen dekliški glas, — in jaz bi se zanesla na vašo besedo vsemu svetu naključ.

Zopet rövik. Carew ji ni stisnil roke. Rekel je trdo:

— Toda če se ne morem, opraviti s častno besedoi? Če vam rečem, da to, za kar me imajo sotni, tudi sem?

— In jaz vam ne verjamem, — je odgovorila polna zaupanja.

— Toda, če vam rečem, da mi morate verjeti?

Njegov obraz je bil zelo bled in je dobit izraz njenega nerazumljivega strahu in tesnobe. Siloma zadržal vzhrik se je izvil iz prsi; toda oči mu ni umaknila, marveč še temeje se je oklenila njegove. On je stisnil krčevito njeno roko, potem je izpustil.

— Neumno, zaupljivo dekle, — je reklo z nenavadnim glasom, — ali vam moram dokazati, da se motite s svojim zaupanjem?

— Na predvečer poroke ste prišli v blaznico. In kar mi je sedaj fant povedal — skoraj bi reklo — — —

— Če vam je povedal, da ga ljubim, je govoril resnevo, gospod Bruskal. Edinole njega ljubim in z nikomur drugim se ne bom poročila. Če Jernej ne bo moj mož, ne bo nihče drugi.

Bruskal je namršil obrvi.

— Toda on je drugi sin. Ciprijan je prvorjenec.

— Zakaj mi te pripovedujete?

— Se že vidi, da ste Parižanka. Vsa Jernej ne bo ničesar povedoval. Niti počenega grožja. Vsa bi bil Ciprijan. Ciprijan je bogat fant. Jernej nima ničesar. Ciprijan zna igrati klavir in še kaj drugega. On je spoštovan in ugleden. Včeraj ga je povabilo grofico Peyrelongue na večerjo. To je tudi nekaj. Jerneja ne bodo nikdar vabilo grofice.

Vsa ta hvala pa ni ničesar vplivala na Marijo.

Le gledala je Bruskala in zdelo se je kot da bi hotela reči: — Kaj me brigata vse to.

Nenadoma je pa tegla po Jerneji roki ter jo začela poljubovati.

— Kaj vas je vrag obsedel? — je vzkliknil Bruskal ter začel to kaj sem terjata po boji.

(Daleko prihodnjih)

— upajmo — prepričana, da nisem ukradel njenega prstana, — je rekla z jasnim, po vsem salom donečim glasom, — naj vam pojasnim, iz kakšnega vzroka sem odklonil preobražanje svojih žepov. Imam namreč prstan, ki je prstan gospod Bouerie popolnoma sličen. Tisti večer sem imel prstan ravno v žepu in seveda nisem hotel, da bi ga smatral za lastno kakov.

— Jaz ne morem razumeti vašega ravnanja, — je zašepetal, — toda ne morem dragač: jaz ješib.

— Hočete postati moja žena? — je vprašala.

— Da, — je odgovorila in skrila obraz v svoje dlani.

— Draga! — je šepnil gorko.

— Nikolki ti ne bo žal — zaklinjam te!

— V njegovih očeh so se posvetile solze.

— Drugo jutro je prišel na krov.

— Jaz ne morem razumeti vašega ravnanja, — je zašepetal, — toda ne morem dragač: jaz ješib.